

Na podlagi tretjega odstavka 9. člena, šestega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 12. člena ter prve, tretje in četrte alineje 73. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 - uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK **o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranje zlate trsne rumenice**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta pravilnik določa posebno nadzorovano območje za zlato trsno rumenico, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée* (v nadaljnjem besedilu: FD), ugotavljanje zdravstvenega stanja gostiteljskih rastlin na ogroženem območju, dolžnosti imetnikov gostiteljskih rastlin, fitosanitarne ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranje FD, prijavo lokacije gostiteljskih rastlin za sajenje, vlogo za izjemno dovoljenje in odškodnino, program posebnega nadzora, ogroženo območje, prepovedi in omejitve.

(2) FD je karantenski škodljivi organizem za rastline *Vitis L.*, razen plodov in semena (v nadaljnjem besedilu: trta) in je kot *Grapevine flavescence dorée* MLO navedena na seznamu v Prilogi II, dela A, oddelka II, v točki 6 (d) Direktive Sveta 2000/29 z dne 8. maja 2000 o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L št. 169 z dne 10. 7. 2000, str. 1), zadnjič spremenjene z Direktivo Komisije 2009/7/ES z dne 10. februarja 2009 o spremembi prilog I, II, IV in V k Direktivi Sveta 2000/29/ES o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L št. 40 z dne 11.2.2009, str. 12) in ne sme biti navzoč na trti, s čimer so izpolnjene posebne zahteve iz priloge IV te direktive.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. **trsne rumenice** so bolezni trte, ki jih povzročajo fitoplazme (to so rastlinske patogene bakterije brez celične stene iz razreda Mollicutes) različnih vrst kot so: FD iz skupine 'Elm yellows', *Grapevine Bois noir* iz skupine 'Stolbur' (BN) in skupina 'Aster yellows' (AY), ki na rastlinah povzročajo podobna vidna znamenja in jih je mogoče med seboj ločiti samo z laboratorijskimi analizami;
2. **gostiteljske rastline** trsnih rumenic so trta, navadni srobot (*Clematis vitalba L.*, v nadaljnjem besedilu: navadni srobot) in druge rastline, določene z letnim programom posebnega nadzora trsnih rumenic (v nadaljnjem besedilu: program posebnega nadzora);
3. **prenašalci trsnih rumenic** so žuželke iz družine škržatkov Cicadellidae (v nadaljnjem besedilu: škržatki);
4. **posebno nadzorovano območje** je ozemlje Republike Slovenije, kjer se na predpisan način zagotavlja zdravstveno varstvo gostiteljskih rastlin in posebni nadzor trsnih rumenic;

5. **razmejeno območje** je del posebno nadzorovanega območja, kjer se ugotovi navzočnost FD v trti in vključuje žarišče okužbe in pripadajoče varnostno območje. Seznam razmejenih območij se objavlja na krajevno običajen način in je dosegljiv pri Fitosanitarni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Uprava) in na njeni spletni strani <http://www.furs.si/>;
6. **žarišče okužbe** obsega območje s polmerom do 1 km okoli točke potrditve FD, določene s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu, v metrih, kjer se izvajajo ukrepi izkoreninjenja;
7. **varnostno območje** obdaja žarišče okužbe in sega od roba žarišča okužbe do najmanj 5 km okoli žarišča okužbe; v njem se izvajajo fitosanitarni ukrepi z namenom preprečevanja širjenja FD;
8. **ogroženo območje** je del posebno nadzorovanega območja, kjer so enote pridelave sadilnega in razmnoževalnega materiala trte (v nadaljnjem besedilu: trsnice in matični nasadi) in vinogradi ter vključuje vse tri vinorodne dežele, določene v skladu z zakonom o vinu, na katerem so ekološki dejavniki ugodni za naselitev FD, ki bi na tem območju lahko povzročila pomembno gospodarsko škodo;
9. **rastna doba** je obdobje aktivne rasti gostiteljskih rastlin na posameznem območju;
10. **neokuženo mesto** pridelave so trsnice in matični nasadi na ogroženem območju, na katerem FD ni navzoča, kar je bilo uradno ugotovljeno s sistematičnim nadzorom, na katerem se tako stanje tudi vzdržuje;
11. **neokužena enota** pridelave je del neokuženega mesta pridelave, določena z GERK-om, na katerem je trsnica ali matični nasad trte;
12. **GERK** je grafična enota rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva;
13. **varovalni pas** je del posebno nadzorovanega območja, ki obdaja neokuženo mesto ali enoto pridelave in se v njem izvajajo fitosanitarni ukrepi z namenom preprečevanja širjenja FD.

3. člen (sum na okužbo)

- (1) Bolezenska znamenja trsnih rumenic na trti so zlasti naslednja:
- splošna bledikavost ali obarvanje listov, ki zajema vse liste na trti ali poganjku;
  - splošno ali sektorsko rumenenje listja pri belih oz. rdečenje pri rdečih sortah; obolelo tkivo lahko pozneje na posameznih delih odmre;
  - vihanje listnih robov navzdol;
  - listi so togi in krhki in se pri mečkanju zdrobijo;
  - v času odpadanja listja se listna ploskev navadno loči od peclja tako, da pecelj še dolgo ostane na rozgi;
  - delna nekroza listnih žil;
  - mlahavi ali povešeni poganjki zaradi pomanjkljivega olesenevanja tkiva;
  - pojav drobnih temno rjavih ali črnih bradavičk na spodnjih medčlenkih zelenih poganjkov pri nekaterih sortah;
  - neenakomerno in pomanjkljivo olesenevanje rozg, zato te pozimi pogosto odmrejo in počrnijo;
  - razvoj nekroz na notranji strani luba poganjkov;
  - poznejše in neenakomerno odganjanje spomladi;
  - slaba oploditev, osipanje in včasih tudi odmiranje kabrnkov;

- venenje jagod in pozneje sušenje celih grozdov ali njihovih delov od sredine poletja naprej;
- bolezenska znamenja, ki se na trti pojavijo od julija dalje in se proti jeseni stopnjujejo, zajamejo celo trto ali njene dele.

(2) Na okužbo s FD na trti se sumi, če so vidna katera od bolezenskih znamenj iz prejšnjega odstavka in zlasti, če se pojavi odmiranje trsov, ki so v prejšnjih letih kazali bolezenska znamenja iz prejšnjega odstavka.

(3) Na okužbo s FD na navadnem srobotu se sumi, če se na njih pojavi:

- splošna bledikavost listov;
- rumenenje ali rdečenje listja;
- zvijanje listnih robov navzdol.

4. člen (prenašalec FD)

(1) Na ogroženih območjih se ugotavlja navzočnost in bionomijo škržatkov v skladu s programom posebnega nadzora.

(2) Ker je prenašalec FD predvsem ameriški škržatek »*Scaphoideus titanus* Ball.« (v nadaljnjem besedilu: ameriški škržatek), se na ogroženih območjih sistematično ugotavlja navzočnost ameriškega škržatka z nastavitvijo rumenih lepljivih plošč v skladu s programom posebnega nadzora.

(3) Ameriški škržatek se šteje za nadzorovani predmet, ki ga je potrebno zatirati na ogroženem območju v skladu z načrtom ukrepov iz tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika.

5. člen (zagotavljanje zdravstvenega varstva rastlin)

(1) Zdravstveno stanje gostiteljskih rastlin se ugotavlja na podlagi programa posebnega nadzora, ki ga pripravi Uprava, in določa zlasti obseg in način vizualnih pregledov, vzorčenja in laboratorijskega testiranja gostiteljskih rastlin ter vodenja evidenc o tem.

(2) Uprava zagotavlja izvajanje programa posebnega nadzora, v katerem opredeli uradno sistematično raziskavo pojavljanja in prenosa okužb s FD, navzočnost FD, meje njene razširjenosti in zagotavlja njeno obvladovanje v skladu s predpisom, ki ureja varovana območja in izvajanje uradnih sistematičnih raziskav na posebno nadzorovanih območjih.

(3) Uprava sprejme načrt ukrepov obvladovanja trsnih rumenic (v nadaljnjem besedilu: načrt ukrepov) z namenom izkoreninjenja in preprečevanja izbruhov FD. V njem podrobneje opredeli ukrepe (npr. odstranjevanje okuženih rastlin, zatiranje ameriškega škržatka...), shemo poročanja, naloge izvajalcev, izvajanje predpisanih ukrepov in ravnanje v primeru izbruha.

(4) Imetniki trte so dolžni zagotavljati zdravstveno varstvo rastlin in izpolnjevati zahteve za pridelovanje in premeščanje trte ter izvajanje fitosanitarnih ukrepov, zdravstvenih pregledov rastlin in drugih odrejenih ukrepov v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, in s tem pravilnikom.

II. UGOTAVLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA

6. člen (sistematična raziskava)

(1) Sistematična raziskava iz drugega odstavka prejšnjega člena se izvaja na ogroženem območju in obsega predvsem:

- zdravstvene preglede in vzorčenje trte v trsnicah, matičnih nasadih, njihovih varovalnih pasovih in v vinogradih,
- vzorčenje ameriškega škržatka in drugih morebitnih prenašalcev FD,
- vzorčenje navadnega srobotu in drugih morebitnih gostiteljskih rastlin,
- ugotavljanje navzočnosti ameriškega škržatka in drugih morebitnih prenašalcev FD in
- laboratorijsko testiranje ter razvoj detekcijskih in identifikacijskih metod.

(2) V sistematični raziskavi iz tega člena sodelujejo izvajalci, ki so: nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalci), imenovani v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, fitosanitarni inšpektorji in Uprava.

7. člen (razmejeno območje)

(1) Če se pri izvajanju sistematične raziskave ugotovi in z laboratorijsko analizo potrdi FD v trti, predstojnik Uprave z odločbo razmeji žarišče okužbe in pripadajoče varnostno območje. Če se pozneje ugotovi in potrdi FD na drugi točki, kot je prvotna točka najdbe, Uprava razmejitev območij ustrezno prilagodi oziroma razmejena območja med seboj tudi združuje in smiselno zaokroža.

(2) Če se z laboratorijsko analizo potrdi navzočnost FD v navadnem srobotu, se okoli te rastline v krogu s polmerom do 1 km opravi vizualne preglede vinogradov, matičnih nasadov, trsnic in drugih lokacij, kjer raste trta, z namenom, da se ugotovi morebitna navzočnost FD. Obseg pregledov in trajanje opredeli program posebnega nadzora.

(3) Če v žarišču okužbe iz prvega odstavka tega člena v obdobju zadnjih dveh popolnih rastnih dob niso prisotna bolezenska znamenja iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika oziroma odsotnost FD potrjujejo laboratorijski izvidi, Uprava z odločbo prekliče to žarišče okužbe in ga določi kot varnostno območje. Pripadajoče varnostno območje preklicanega žarišča se ne prekliče.

(4) Imetniki trte morajo v razmejenih območjih iz prvega odstavka tega člena izvajati ukrepe iz 11. in 12. člena oziroma 13., 14. in 15. člena tega pravilnika.

8. člen (zdravstveni pregledi)

(1) Če izvajalci med zdravstvenim pregledom iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika sumijo na navzočnost FD, odvzamejo uradne vzorce gostiteljskih rastlin za laboratorijsko testiranje v skladu s programom posebnega nadzora.

(2) Če se zdravstveni pregled iz prve alineje prvega odstavka 6. člena izvaja v trsnicah in matičnih nasadih, se šteje za zdravstveni pregled v skladu s predpisom, ki ureja registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov. Če je ob tem odvzet uradni vzorec, sta v času trajanja laboratorijske analize prepovedana premeščanje in uporaba trte in njenih delov za razmnoževanje. Če je z laboratorijsko analizo okužba potrjena, se izvajajo ukrepi v skladu z 11., 12., 13., 14. in 15. členom tega pravilnika.

(3) V trsnicah in matičnih nasadih na razmejenem območju se lahko odvzamejo vzorci za ugotavljanje latentne okužbe, to je okužbe brez vidnih znamenj iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika.

(4) Izvajalci morajo o pregledih iz tega člena obveščati Upravo in druge sodelujoče v skladu z načrtom ukrepov.

(5) Če pooblaščen izvajalec ugotovi okužbo s FD oziroma dobi laboratorijsko potrditev okužbe s FD ali ugotovi kršitev fitosanitarnih predpisov, obvesti o tem pristojnega fitosanitarnega inšpektorja.

9. člen (neokuženo mesto pridelave)

(1) Mesto pridelave, določeno v skladu s predpisom, ki ureja registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov, je ena ali več enot pridelave.

(2) Mesto pridelave se šteje za neokuženo mesto pridelave, če je pod fitosanitarnim nadzorom v skladu s tem pravilnikom in mednarodnim standardom za fitosanitarne ukrepe ISPM-10 organizacije za prehrano in kmetijstvo pri Združenih narodih. Seznam neokuženih mest pridelave je dosegljiv pri Upravi in na njeni spletni strani <http://www.furs.si/>.

(3) Enota pridelave se šteje za neokuženo mesto pridelave, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka za mesto pridelave in je lokacija pridelave odobrena v skladu s 17. členom tega pravilnika.

(4) Trsnico in matični nasad obdaja 100 m širok varovalni pas, v katerem izvajalci najmanj enkrat letno opravijo zdravstveni pregled gostiteljskih rastlin v skladu s programom posebnega nadzora.

(5) Trsnice, matični nasadi in njihovi varovalni pasovi ne smejo biti okuženi s FD.

(6) Če so med zdravstvenimi pregledi v trsnicah in matičnih nasadih in njihovih varovalnih pasovih najdena na trti bolezenska znamenja trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika, je potrebno odvzeti uradni vzorec za laboratorijsko analizo v skladu s programom posebnega nadzora.

(7) Če je med zdravstvenimi pregledi v trsnicah, matičnih nasadih in v njihovi neposredni bližini najden navadni srobot, ga mora imetnik odstraniti zaradi nevarnosti za zdravstveno varstvo rastlin.

(8) Fitosanitarni inšpektor ali organ za potrjevanje, imenovan v skladu s predpisi, ki urejajo material za vegetativno razmnoževanje trte (v nadaljnjem besedilu: organ za potrjevanje) potrdi mesto pridelave ob koncu rastne dobe kot neokuženo mesto pridelave iz drugega odstavka tega člena, če:

- je lokacija trsnice ali matičnega nasada odobrena v skladu z drugim odstavkom 17. člena tega pravilnika,
- v trsnici ali matičnem nasadu iz prejšnje alineje ni navadnega srobot in
- se trsnica ali matični nasad ne nahaja v žarišču okužbe in so izpolnjeni pogoji iz predpisov, ki urejajo razmnoževalni material trte in predpisov, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin.

III. UKREPI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA IN ZATIRANJE

10. člen (dolžnosti imetnikov)

- (1) Imetniki trte so dolžni rastline med rastno dobo redno pregledovati in ob sumu, da so trte okužene s FD, o tem takoj obvestiti izvajalce programa posebnega nadzora.
- (2) V trsnicah in matičnih nasadih so imetniki dolžni spremljati navzočnost ameriškega škržatka z nastavitvijo rumenih lepljivih plošč.
- (3) Imetniki vinogradov, trsnic in matičnih nasadov so dolžni zatirati ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov iz tretjega odstavka 5. člena tega pravilnika.
- (4) Načrt ukrepov iz prejšnjega odstavka opredeli število potrebnih tretiranj proti ameriškemu škržatku na ogroženem območju glede na biologijo organizma in njegovo pojavljanje.
- (5) Če je z laboratorijsko analizo potrjena FD v navadnem srobotu, mora imetnik odstraniti okuženo rastlino s koreninami vred.

11. člen (ukrepi izkoreninjenja v žarišču okužbe)

- (1) Če laboratorij z analizo potrdi FD v uradnem vzorcu trte, Uprava razmeji žarišče okužbe in varnostno območje v skladu s prvim odstavkom 7. člena tega pravilnika.
- (2) Fitosanitarni inšpektorji sistematično nadzirajo žarišče okužbe in odredijo odstranitev in uničenje okuženih trt, v katerih je bila potrjena okužba s FD, in vseh trt z bolezenskimi znamenji iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika s koreninami vred, lahko tudi na podlagi vizualnih znamenj brez odvzema uradnih vzorcev, ter druge predpisane ukrepe.
- (3) Če se v naslednjem letu po odstranitvi trte s potrjeno okužbo s FD iz prejšnjega odstavka pojavijo bolezenska znamenja na sosednjih trtah, fitosanitarni inšpektor odredi odstranitev in uničenje vseh sosednjih trt, četudi te ne kažejo bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika.
- (4) Če je v vinogradu v žarišču okužbe več kot 20 % trt z bolezenskimi znamenji iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika, fitosanitarni inšpektor odredi odstranitev in uničenje vseh trt v tem vinogradu.
- (5) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena morajo imetniki trte v žarišču okužbe izvajati naslednje fitosanitarne ukrepe:
  - ne smejo premeščati trte, zlasti njenih delov za razmnoževanje, iz žarišča okužbe,
  - spremljati navzočnost bolezenskih znamenj trsnih rumenic in ob vsakem novem sumu iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika obveščati izvajalce programa posebnega nadzora,
  - zatirati ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov.
- (6) Če se trsnica ali matični nasad nahaja v žarišču okužbe, se ne glede na določbo prve alineje prejšnjega odstavka lahko umakne prepoved premeščanja trt in njihovih delov iz te trsnice ali matičnega nasada v skladu z 18. členom tega pravilnika, če ni:
  1. nevarnosti za zdravstveno varstvo trte na podlagi ocene tveganja zaradi FD in
  2. suma, da so trte okužene, in sicer da so izpolnjene naslednje zahteve:

- na trti v tej trsnici ali matičnem nasadu ni bila potrjena okužba s FD in so bile odstranjene trte z bolezenskimi znamenji trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika,
- v varovalnem pasu te trsnice ali matičnega nasada ni bila ugotovljena okužba s FD in so bile odstranjene trte z bolezenskimi znamenji trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika in
- evidenca uporabe fitofarmaceutvskih sredstev izkazuje zatiranje ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov.

12. člen

(ukrepi preprečevanja širjenja v varnostnem območju)

(1) Fitosanitarni inšpektorji v varnostnem območju iz prvega odstavka prejšnjega člena izvajajo:

- poostreno spremljanje navzočnosti bolezenskih znamenj trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika,
- vzorčenje posameznih trt za laboratorijsko testiranje navzočnosti FD,
- določitev načina zavarovanja trte, da se prepreči stik z drugimi trtami,
- odrejanje in nadzor odstranitve in uničenja trt, pri katerih je z laboratorijsko analizo ugotovljena okužba s FD, in
- odrejanje in nadziranje izvajanja drugih predpisanih ukrepov.

(2) Pooblašчени izvajalci v varnostnem območju izvajajo:

- poostreno spremljanje navzočnosti bolezenskih znamenj trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika,
- vzorčenje posameznih trt za laboratorijsko testiranje navzočnosti FD in
- določitev načina zavarovanja trte, da se prepreči stik z drugimi trtami.

(3) V varnostnem območju iz prvega odstavka prejšnjega člena morajo imetniki trte ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena:

- spremljati navzočnost bolezenskih znamenj trsnih rumenic in ob vsakem novem sumu iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika obveščati izvajalce programa posebnega nadzora in
- zatirati ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov.

13. člen

(okužba v trsnici)

(1) Če je potrjena okužba trte s FD v trsnici, fitosanitarni inšpektor poleg ukrepov iz drugega odstavka 11. člena tega pravilnika odredi naslednje ukrepe:

- uničenje vseh trt iz iste partije, ki ji pripada okužena rastlina; odstranitev trt se izvede s koreninami vred,
- prepoved premeščanja preostalih trt, ki izvirajo iz te trsnice,
- preostale trte, ki izvirajo iz trsnice, v kateri je bila potrjena okužba, se sortirajo in skladiščijo ločeno od ostalih trt z istega mesta pridelave.

(2) Ne glede na določbo druge alineje prejšnjega odstavka Uprava za preostale trte iz tretje alineje prejšnjega odstavka umakne prepoved premeščanja trt v skladu z 18. členom tega pravilnika, če ni:

1. nevarnosti za zdravstveno varstvo trte na podlagi ocene tveganja zaradi FD in

2. suma, da so trte okužene, in sicer da so izpolnjene naslednje zahteve:

- je bilo izvedeno uničenje trt v skladu s prvo alinejo prejšnjega odstavka,
- na preostalih trtah celotno rastno dobo niso bila opažena bolezenska znamenja trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika in

- evidenca uporabe fitofarmaceutskih sredstev izkazuje zatiranje ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov.
- (3) Če je v trsnici prišlo do okužbe trte s FD, imetnik za trte, ki izhajajo iz druge trsnice s tega mesta pridelave, ne sme izdati rastlinskega potnega lista za varovano območje, razen če:
- je bilo predhodno opravljeno tretiranje teh trt z vročo vodo v skladu s 16. členom tega pravilnika ali
  - fitosanitarni inšpektor ali organ za potrjevanje ugotovi, da se ta druga trsnica šteje za neokuženo mesto pridelave.

14. člen (okužba v matičnem nasadu)

(1) Če je potrjena okužba trte s FD v matičnem nasadu, fitosanitarni inšpektor poleg ukrepov iz drugega odstavka 11. člena tega pravilnika odredi prepoved rezanja delov trte za razmnoževanje, dokler se ne ugotovi, da od začetka zadnjih dveh popolnih rastnih dob v tem matičnem nasadu niso bila opažena bolezenska znamenja trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika.

(2) Fitosanitarni inšpektor v letu, ko je bila v matičnem nasadu ugotovljena okužba, odredi uničenje vseh trt za saditev s koreninami vred, pri katerih deli trte za razmnoževanje izvirajo iz tega matičnega nasada.

15. člen (okužba v varovalnem pasu trsnice ali matičnega nasada)

(1) Če se ugotovi okužba trte v varovalnem pasu trsnice ali matičnega nasada, fitosanitarni inšpektor odredi ukrepe iz drugega odstavka 11. člena tega pravilnika.

(2) V trsnici ali matičnem nasadu iz prejšnjega odstavka fitosanitarni inšpektor ali organ za potrjevanje:

- opravi zdravstvene preglede v skladu z drugim odstavkom 8. člena tega pravilnika,
- v primeru bolezenskih znamenj iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika odvzame uradni vzorec trte.

(3) Uprava umakne prepoved premeščanja trt in njihovih delov iz trsnice in matičnega nasada iz prvega odstavka tega člena v skladu z 18. členom tega pravilnika, če ni:

1. nevarnosti za zdravstveno varstvo trte na podlagi ocene tveganja zaradi FD in

2. suma, da so trte okužene, in sicer da so izpolnjene naslednje zahteve:

- so bile okužene trte oziroma trte, na katerih so bila na podlagi vizualnih pregledov ugotovljena bolezenska znamenja trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika, v varovalnem pasu odstranjene s koreninami vred,
- na trtah v trsnici ali matičnem nasadu ni bila ugotovljena okužba s FD in so bile odstranjene trte z bolezenskimi znamenji trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika, in
- če evidenca uporabe fitofarmaceutskih sredstev izkazuje zatiranje ameriškega škržatka v skladu z načrtom ukrepov.

16. člen (tretiranje z vročo vodo)

(1) Tretiranje z vročo vodo pomeni potapljanje olesenelega rastlinskega materiala v vodno kopel s temperaturo 50 °C za 45 minut ali druge kombinacije temperature in časa, ki dosežejo učinkovito delovanje proti okužbi s FD v skladu z metodo, ki je dostopna na Upravi in na njeni spletni strani <http://www.furs.si/>.

(2) O tretiranju iz prejšnjega odstavka imetnik trte ali drug izvajalec, ki zanj opravi tretiranje, hrani zapise o metodi, ki jo uporablja, zlasti o postopku tretiranja, kombinaciji temperature in časa, datuma, količine in serije materiala trte, ki ga tretira.

(3) Dokumentacijo tretiranja iz prejšnjega odstavka nadzira fitosanitarni inšpektor.

IV. PRIJAVA LOKACIJE PRIDELAVE IN VLOGA ZA IZJEMNO DOVOLJENJE

17. člen (prijava lokacije pridelave)

(1) Imetnik trte sporoči Upravi, fitosanitarnemu inšpektorju ali organu za potrjevanje novo lokacijo za saditev trsnice ali matičnega nasada v obdobju od 15. novembra do 30. aprila. Za novo lokacijo trsnice ali matičnega nasada se šteje enota pridelave, ki je izven varovalnega pasu že odobrene trsnice ali matičnega nasada.

(2) Uprava odobri lokacijo trsnice ali matičnega nasada, če se lokacija nahaja najmanj 100 m od roba žarišča okužbe. Seznam odobrenih lokacij trsnic ali matičnih nasadov po mestih pridelave je dosegljiv pri Upravi.

(3) Ko je matični nasad posajen na novo lokacijo, odobreno v skladu s tem členom, mora imetnik vsako leto prijaviti pridelavo v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, in pravilnikom, ki ureja registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov. V matičnem nasadu je dovoljena rez cepičev in podlag, če v njem od začetka zadnjih dveh popolnih rastnih dob ni bila potrjena okužba s FD in so bile odstranjene vse trte z bolezenskimi znamenji trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika.

(4) Za novo lokacijo se šteje tudi lokacija obstoječega vinograda, v katerem želi imetnik trte vzpostaviti matični nasad. Imetnik mora vsako leto prijaviti pridelavo v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, in pravilnikom, ki ureja registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov. V matičnem nasadu je dovoljena rez cepičev in podlag, če v njem od začetka zadnjih dveh popolnih rastnih dob ni bila potrjena okužba s FD in so bile odstranjene vse trte z bolezenskimi znamenji trsnih rumenic iz prvega odstavka 3. člena tega pravilnika.

18. člen (umik prepovedi premeščanja trt in njihovih delov)

(1) Za umik prepovedi premeščanja trt in njihovih delov iz šestega odstavka 11. člena, drugega odstavka 13. člena in iz tretjega odstavka 15. člena tega pravilnika imetnik vloži pri Upravi vlogo, v kateri navede podatke o vrsti pridelave in razlogih za umik prepovedi premeščanja trt in njihovih delov.

(2) Uprava lahko zahteva od imetnika trte, fitosanitarnega inšpektorja ali druge uradne osebe dodatne podatke, da bo lahko odločila o umiku prepovedi premeščanja trt in njihovih delov.

(3) Če obstaja nevarnost za zdravstveno varstvo trt, Uprava lahko pred umikom prepovedi premeščanja trt in njihovih delov zahteva od imetnika trt, da jih predhodno tretira z vročo vodo.

(4) Uprava izda odločbo o umiku prepovedi premeščanja trt in njihovih delov, če so izpolnjeni s tem pravilnikom predpisani pogoji in ni nevarnosti za prenos FD.

V. EVIDENCE, LETNI PROGRAM, ODŠKODNINA, IZJEME IN OPUŠČENI VINOGRADI

19. člen (evidence)

(1) Uprava vodi evidenco o obsegu ugotovljene okužbe s FD in o okuženih mestih oziroma enotah pridelave ter o izdanih dovoljenjih iz tega pravilnika na podlagi lastnih podatkov in podatkov, ki jih zagotavlja fitosanitarna inšpekcija, organ za potrjevanje in drugi pooblaščeni izvajalci.

(2) Izvajalci posebnega nadzora s pomočjo informacijskega sistema redno zagotavljajo podatke iz 6., 8., 11., 12., 13., 14. in 15. člena tega pravilnika.

20. člen (odškodnina)

(1) Stroške uničenja gostiteljskih rastlin v skladu s tem pravilnikom nosi imetnik gostiteljskih rastlin. Imetnik trte je upravičen do odškodnine za uničene trte, če je izvedel vse predpisane ukrepe v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin, in s tem pravilnikom.

(2) Za uveljavitev odškodnine iz prejšnjega odstavka vloži imetnik trte na Upravo zahtevo v skladu s predpisom, ki ureja odškodnine na področju zdravstvenega varstva rastlin.

21. člen (izjeme)

(1) Uprava lahko za namen raziskav in žlahtnjenja v skladu s predpisi, ki urejajo vnos in premeščanje škodljivih organizmov za znanstvene namene, dovoli odstopanje od ukrepov iz tega pravilnika, če se izvedejo vsi drugi ukrepi, ki zagotavljajo nadzor nad FD in preprečujejo njeno širjenje.

(2) Uprava lahko dovoli odstopanje od ukrepov iz tega pravilnika tudi v drugih primerih, če so strokovno upravičeni in če ni nevarnosti za širjenje FD.

(3) Uprava lahko zaradi preverjanja, da ni nevarnosti za širjenje FD iz prejšnjega odstavka, na stroške vlagatelja zahteva strokovno mnenje oziroma dodatno laboratorijsko testiranje gostiteljskih rastlin.

22. člen (opuščeni vinogradi)

(1) Za opuščen vinograd se šteje vinograd, ki ni redno obdelan in vzdrževan oziroma zemljišče ni obdelano tako, da je omogočena optimalna in gospodarna pridelava, trta vsaj v zadnjem letu ni bila obrezana v času zimske rezi, tako da se poganjki prepletajo v vrsti in med vrstami, zemljišče se zarašča, vidna pa so lahko tudi znamenja običajnih bolezni in škodljivcev, kot sta peronospora vinske trte in oidij.

(2) Ukrep za preprečevanje širjenja FD in zatiranje ameriškega škržatka je izkrčitev opuščenega vinograda, tako da se odstranijo trte s koreninami vred.

(3) Če na razmejenem območju izvajalci najdejo opuščen vinograd, se šteje, da imetnik trte ne izvaja dolžnosti imetnikov trte iz 10. člena tega pravilnika in s tem povzroča nevarnost za zdravstveno varstvo trte v okolici. Fitosanitarni inšpektor v tem primeru opravi inšpekcijski nadzor in zaradi preprečevanja pojava in širjenja FD v skladu s prejšnjih odstavkom odredi obdelavo in vzdrževanje, vključno z ukrepi iz 10. člena tega pravilnika. Če imetnik tega ne izvede v roku, ki ga določi fitosanitarni inšpektor, fitosanitarni inšpektor odredi izkrčitev tega vinograda.

(4) Rok iz prejšnjega odstavka določi fitosanitarni inšpektor tako, da je s tem onemogočena nadaljnja nevarnost prenosa FD z ameriškim škrtžatkom.

(5) Če na ogroženem območju izven razmejenega območja izvajalci najdejo opuščen vinograd, obvestijo kmetijskega inšpektorja, ki odredi ukrepe v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje dobrega gospodarja kmetijskih zemljišč.

VI. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

23. člen

(odobritev lokacij trsnic in matičnih nasadov)

(1) Z dnem uveljavitve tega pravilnika, se šteje, da trsnice in matični nasadi iz prijave pridelave v letu 2009 izpolnjujejo pogoje za odobreno lokacijo, če se nahajajo najmanj 100 m od roba žarišča okužbe.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se lahko pridelava v trsnicah, ki ne izpolnjujejo pogojev za odobritev lokacije, nadaljuje v tej rastni dobi. V naslednjem letu prijava pridelave na tej lokaciji ni mogoča.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, se lahko pridelava v matičnih nasadih, ki ne izpolnjujejo pogojev za odobritev lokacije, nadaljuje. Imetnik ne sme premeščati in uporabljati trt in njihovih delov za razmnoževanje iz tega matičnega nasada. Imetnik lahko premešča in uporablja trte in njihove dele, če od Uprave pridobi odločbo o umiku prepovedi premeščanja trt in njihovih delov iz 18. člena tega pravilnika.

24. člen

(neokuženo mesto pridelave)

V letu 2009 fitosanitarni inšpektor ali organ za potrjevanje potrdi matični nasad kot neokuženo mesto pridelave tudi, če ni izpolnjen pogoj iz druge alineje osmega odstavka 9. člena tega pravilnika. V roku enega leta od sprejetja tega pravilnika mora biti v tem matičnem nasadu odstranjen navadni srobot.

25. člen

(veljavnost)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

dr. Milan Pogačnik
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano